

Nytt steg för Nordens försvar

För att kunna vidareutveckla våra nationella försvarsmakter är det nödvändigt med ett ökat flernationellt samarbete. För detta krävs en koordinerad planering och utveckling. Konkreta åtgärder bör starta nu, skriver de tre nordiska försvarscheferna Sverre Diesen, Juhani Kaskeala och Håkan Syrén i en artikel som idag publiceras i Aftenposten, Helsingin Sanomat och Svenska Dagbladet.

De flesta länder i det euroatlantiska området har genomfört omfattande omställningar av sina försvarsmakter för att kunna lösa allt komplexare nationella och internationella uppgifter. Trots detta har det inte varit möjligt att undvika en kontinuerlig minskning och uttunning av de operativa förbanden.

Detta beror såväl på successivt minskad köpkraft som på utvecklingen av försvarsanslagen. Allt fler länder står inför ett val mellan att avveckla förmågor inom vissa områden eller att etablera ett ömsesidigt förstärkande samarbete med andra länder.

Det är bakgrunden till den gemensamma samarbetsstudie som två av oss i augusti förra året överlämnade till våra respektive försvarsministrar. I denna föreslogs en ny modell för flernationellt samarbete anpassad till gemensamma svenska och norska behov.

18 konkreta samarbetsområden rekommenderades. Norge och Sverige har gått vidare i detta samarbete. Nu har också Finland kommit med aktivt. Det innebär ännu bättre och fler möjligheter.

I den gemensamma rapport som vi idag lägger fram för försvarsministrarna har vi analyserat omkring 140 aktuella samarbetsområden. Bland dessa finns det ett fyrtiotal lovande områden som kan genomföras omgående. Till exempel:

Framtida markförband. Vi ser möjligheter att samarbeta om utvecklingen av framtidens mekaniserade bataljoner med tillhörande lednings- och understödssystem som artilleri.

Sjöövervakning. Miljöhot, ökad sjöfart och transporter av olja och gas ställer allt större krav på övervakning i Nord-Atlanten, Barents hav och Östersjön. Detta leder samtidigt till ökad förmåga att hävda nationell suveränitet.

Luftövervakning och gemensamt utnyttjande av luftrummet. Ett närmare luftövervakningssamarbete ger ökad operativ effekt. En förenkling och samordning av regler för militär överflygning över nationsgränserna bidrar till effektivare utbildnings- och övnings-samarbete.

Skjut- och övningsfält. Våra tre länder har egna skjut- och övningsfält för alla försvarsgrenarna. Bättre gemensamt utnyttjande ger såväl operativa som ekonomiska vinster.

Transporter och drift av baser. Gemensamt utnyttjande av transportkapacitet till sjöss, lands och i luften ger stordriftsfördelar och ökad flexibilitet. En gemensam nordisk transportledningsstab skulle öka fördelarna än mer. Det finns vidare en stor potential för framtida samordning av driften av våra baser när våra länder är engagerade i samma internationella insatser.

Sjukvård. Sjukvård är generellt ett kritiskt bristområde i de internationella insatserna. För att komma till rätta med detta vill vi skapa ett gemensamma utbildningsprogram, fältsjukhus liksom tillhörande undsättningsresurser.

Militär utbildning. Det finns en stor potential för att höja kvaliteten och reducera kostnader genom att samarbeta om militärspecifik utbildning på alla nivåer.

Allt detta är åtgärder som skulle tillföra det nordiska försvarssamarbetet en ny dimension. Genom koordinering av våra länders strukturutveckling och materielanskaffning i ett långsiktigt perspektiv är potentialen än större.

Vi skall inte dölja att det kan vara krävande att få detta till stånd, för det innebär ett nytt sätt att arbeta. Det kommer att påverka militär planering och politiskt beslutsfattande.

Vi måste dock vara medvetna om att det även med höjda försvarsanslag är helt nödvändigt att finna nya sätt att lösa våra utmaningar.

Ett ömsesidigt förstärkande samarbete i Norden är icke något alternativ till medlemskap i organisationer och allianser som EU och NATO, utan ett nödvändigt komplement för att kunna utveckla efterfrågade militära förmågor.

Ett nordiskt försvarssamarbete, som överbryggar olika säkerhetspolitiska tillhörigheter, är framtidsinriktat. Vi har presenterat modellen för samarbete i Nato och EU. Reaktionerna har varit positiva och uppmuntrande.

Det är viktigt att våra förslag ses i en bredare nordisk, europeisk och transatlantisk ram. Men först och främst är denna samarbetsmodell en nödvändig, konkret åtgärd för att utveckla våra respektive länders försvar i långsiktig ekonomisk och strukturell balans.

SVERRE DIESEN

general, Norge

JUHANI KASKEALA

amiral, Finland

HÅKAN SYRÉN

ÖB, Sverige